voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 1 juli 2021

Onderwerp	Evaluatie deelmobiliteit
Versienummer	V2.0

Portefeuillehouder	E. Anker (vervanger William Dogger)
Informant	M. van Brussel
Afdeling	Leefomgeving en Mobiliteit
Telefoon	038 498 4068
Email	M.van.Brussel@Zwolle.nl
Bijlagen	Verslag overleggen Stakeholders + Go Sharing

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. De uitkomsten van de eerste evaluatie van het gebruik van deelscooters in Zwolle.
2. Het vervolgtraject bestaande uit het traject van vergunningverlening en het maken van een actieplan deelmobiliteit.
3. De afdoening van de toezeggingen met ID 560 en 561

Inleiding
Deelmobiliteit neemt in Nederland een steeds belangrijkere plaats op mobiliteitsgebied in, zo ook in Zwolle. In de Mobiliteitsvisie 2030 wordt deelmobiliteit genoemd als een kansrijke manier om bij te dragen aan de bereikbaarheid, gastvrijheid en leefbaarheid van Zwolle. In onze stad zijn deelauto's al enkele jaren de praktijk. We zien dat deze vorm van deelmobiliteit voorziet in een behoefte. Nieuw voor onze gemeente is de intrede van elektrische deelscooters en deelfietsen. Vooruitlopend op het nog te ontwikkelen actieplan deelmobiliteit heeft zich een aanbieder van deelscooters in Zwolle gevestigd, het bedrijf Go Sharing. Deze partij biedt sinds begin mei 2021 150 deelscooters aan in de stad.

Instellen vergunningensysteem
We willen als gemeente grip houden op de kwaliteit en het gebruik van onze openbare ruimte. Dit betekent dat we kaders en regels willen verbinden aan het aanbieden en gebruik van deelscooters in Zwolle. Deze kaders en regels waren er op het moment van starten van Go Sharing nog niet. Inmiddels heeft uw raad op 25 mei 2021 de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) vastgesteld. In de APV is de mogelijkheid opgenomen om de komst van aanbieders van deelmobiliteit te reguleren en hier randvoorwaarden aan te stellen. Om de mogelijke overlast zoveel mogelijk te beperken en er voor te zorgen dat deelmobiliteit optimaal benut wordt, was het nodig om de APV aan te passen zodat aanbieders een vergunning moeten aanvragen/hebben. De aangepaste APV is inmiddels ook gepubliceerd en in werking getreden. Het vormt de basis voor het aanstaande vergunningentraject.

Opstellen actieplan
Deelscooters kunnen, net zoals andere vormen van deelmobiliteit, de deur-tot-deur reis verbeteren, meer ritten maken met minder voertuigen en een alternatief vormen voor (korte) autoritten. Bovendien kunnen deelscooters, omdat zij elektrisch zijn, de overgang naar emissievrij vervoer versnellen.

We gaan daarom aan de slag met het opstellen van een gemeentelijk actieplan deelmobiliteit, waar deelscooters een onderdeel van zijn. In het actieplan geven we invulling aan hoe we in Zwolle om willen gaan met deelmobiliteit. Voorbeelden van andere gemeentes laten zien dat deelmobiliteit kan bijdragen aan belangrijke thema's zoals de mobiliteitstransitie, de autoluwe binnenstad of duurzaamheid. Daarbij is het belangrijk om een afweging te maken welke vormen van deelmobiliteit het beste passen bij Zwolle en wat de behoeftes zijn van bewoners, bedrijven of instellingen. Voor de deelmobiliteitsconcepten die een positieve bijdrage leveren aan ons mobiliteitsbeleid creëren we dan de juiste condities om die tot volle wasdom te laten komen.

De ervaringen die we momenteel opdoen met deelmobiliteit, vormen input voor het actieplan deelmobiliteit dat opgesteld gaat worden. Knelpunten en mogelijke oplossingsrichtingen komen duidelijk in beeld.

Eerste evaluatie
Het college heeft u door middel van een informatienota geïnformeerd over het te doorlopen proces deelmobiliteit. Dit was voor uw raad aanleiding voor een informatieronde over het onderwerp op 10 mei jongstleden. In aanwezigheid van enkele partners uit de stad en de huidige aanbieder van deelscooters is gesproken over (eerste) ervaringen, kaders/regels, criteria voor evaluatie, belangen met betrekking tot het gebruik van deelscooters in Zwolle. Het college heeft tijdens de informatieronde toegezegd dat de raad voor het zomerreces wordt geïnformeerd over een set aan (mogelijke) criteria aan de hand waarvan toekomstige evaluaties van deelmobiliteit als geheel, en specifiek deelscooters, kunnen worden vormgegeven. Door middel van deze informatienota wordt aan deze toezegging gevolg

gegeven. Tevens heeft het college een eerste evaluatie georganiseerd met huidige aanbieder Go Sharing. De uitkomsten van deze evaluatie zijn ook opgenomen in deze nota. Het college is voornemens in oktober (een half jaar na de start van Go Sharing) een nieuwe evaluatie aan te bieden aan uw raad.

Kernboodschap
We hebben de afgelopen weken gesprekken gevoerd met enkele belangrijke partners rondom het thema deelmobiliteit/deelscooters. Er is gesproken met Toegankelijk Zwolle, Fietsersbond Zwolle, City Centrum en Go Sharing zelf. VVN Zwolle heeft aangegeven dat het onderwerp deelmobiliteit op dit moment niet actueel is binnen haar organisatie. Daarom heeft er met deze partij geen gesprek plaats gevonden. We blijven VVN Zwolle in het vervolg aanhaken.

De gesprekken hebben inzicht gegeven in de beelden en eerste ervaringen van partners ten aanzien van deelmobiliteit en deelscooters. De belangrijkste conclusie is dat op dit moment met name overlast wordt ervaren rondom verkeerd/ hinderlijk gestalde deelscooters in de openbare ruimte. Go Sharing herkent dit beeld. De klachten die het bedrijf ontvangt vanuit de stad hebben hoofdzakelijk deze aanleiding. Go Sharing geeft daarbij aan dat dit niet ongewoon is voor de opstartfase. Door extra controle en door middel van zowel een belonings- en bestraffingssysteem wil Go Sharing ongewenste plaatsing van deelscooters de komende tijd tegen gaan. De gesproken partners geven aan dat het aanbieden van deelmobiliteit/deelscooters op vaste plekken kan bijdragen aan oplossing van de in de stad ervaren overlast. Dit in plaats van de huidige “free floating systeem”. Deze suggestie neemt het college mee bij het opstellen van het actieplan Deelmobiliteit. We willen de consequenties van een dergelijke wijze van aanbieden van deelscooters onderzoeken in het op te stellen actieplan deelmobiliteit. Het daadwerkelijk realiseren van een systematiek uitgaande van vaste plekken vergt enige tijd van voorbereiding en uitrol. Zie ook de paragraaf vervolg.

Een tweede constatering is dat stakeholders aangeven kansen te zien voor deelmobiliteit in Zwolle. Over de wijze waarop wordt verschillend gedacht. De fietsersbond geeft aan geen voorstander te zijn van toestaan van deelscooters in Zwolle. Zij ziet meer in de ontwikkeling van deelfietsen en het gebruik van deelauto’s. Als de gemeente toch kiest voor de deelscooter dan pleit de fietsersbond voor het verbreden van voetpaden en fietspaden, zorgen voor hoogwaardige routes door de stad en meer en kwalitatief hoogwaardigere stallingsruimte. Toegankelijk Zwolle ziet in deelmobiliteit kansen als het gaat om een alternatief voor gebieden waar het OV in aanbod vermindert, maar ook voor het grijze gebied tussen OV en WMO. Door aanpassingen aan de scooter zodat bijvoorbeeld een rollator meegenomen kan worden, wordt de deelscooter voor een groter publiek toegankelijk. Zwolle Fonds ziet voor de binnenstad kansen voor deelmobiliteit zodat ruimte die nu voor parkeren gebruikt wordt vrij wordt gemaakt. Daarbij adviseert Zwolle Fonds om onderscheid te maken in deelmobiliteit voor de bewoners en voor de bezoekers van de binnenstad.

De stakeholders vragen zich wel af of de deelscooter inderdaad als alternatief wordt gebruikt voor de auto, mede gezien de geobserveerde jonge leeftijd van de gebruikers. Op basis van de huidige informatie kan daar nu nog maar beperkt antwoord op worden gegeven. Ervaringen uit andere gemeentes laten zien dat dit erg plaatsafhankelijk is. De gemiddelde duur van het gebruik lijkt te suggereren dat de scooter wel gebruikt wordt voor langere afstanden. Meer infomatie over het doel van de reis en het vervoersmiddel dat de scooter vervangt volgt bij de tweede evaluatie in oktober. Voor deze evaluatie wordt er ook een enquête onder de gebruikers uitgezet.

Go Sharing zelf is zeer positief over de eerst ervaringen in Zwolle. Het gebruik van de deelscooters in onze stad is relatief hoog. Deze cijfers lijken een indicatie dat deelscooters in Zwolle in een behoefte voorzien. Go Sharing herkent daarbij de signalen over verkeerd gestalde deelscooters. Zoals eerder opgemerkt, geeft zij aan hier actief aan te werken om de klachten zoveel mogelijk tegen te gaan.

Belangrijkste criteria evaluatie vanuit stakeholders
Uit de gesprekken met de stakeholders zijn onderstaande criteria naar voren gekomen voor de evaluatie van het gebruik van deelscooters in Zwolle.

- Aantal meldingen/klachten/overlast
  Het bijhouden van de meldingen en klachten geeft inzicht in de soort meldingen en de trend in het aantal meldingen;
- Aantal mensen dat zijn gewaarschuwd/beboet/uitgesloten
  De aanbieder van de deelscooter heeft de verantwoordelijkheid om de klachten op een goede wijze af te handelen. Informatie over het aantal aangesproken mensen is hiervoor een indicatie;
- Leeftijd gebruikers
  De gemiddelde leeftijd van de gebruikers geeft een eerste indicatie of het om gebruikers gaat die normaal de auto zouden pakken. Daarbij geeft het inzicht of de scooter voor een brede groep gebruikers aantrekkelijk is;
- Voor welke type ritten worden de deelscooters gebruikt?
  Door mensen te bevragen over het doel van de reis krijgen we meer inzicht in het doel van het gebruik van de scooter;
- Hoelang blijven deelscooters op 1 plek staan?
  Inzicht over hoe lang een deelscooter gemiddeld op 1 plek staat geeft een beeld van het gebruik van deelscooters en geeft waardevolle inzichten voor een mogelijk toekomstig concept met bijvoorbeeld vaste plekken;
- Welk vervoermiddel vervangt de scooter?
  Door mensen te bevragen over welk vervoersmiddel ze gebruikt hadden in plaats van de deelscooter krijgen we inzicht of de deelscooter gebruikt wordt als vervanging van de auto .

Het merendeel van deze criteria komt in de huidige rapportage van Go Sharing al aan bod. Voor informatie over het doel van de ritten en het vervoermiddel dat de scooter vervangt is meer informatie nodig. Dit volgt in de tweede rapportage die in oktober aan de raad wordt aangeboden.

Communicatie
Deze informatienota is gebaseerd op de overleggen die we met de verschillende stakeholders hebben gehad. Het verslag van deze overleggen is als bijlage bij deze nota gevoegd.

De stakeholders die nu mee hebben gedacht zullen samen met andere partijen uit de stad ook betrokken worden bij het opstellen van het actieplan deelmobiliteit.

Vervolg

<u>Vergunningentraject</u>
Op het moment dat Go Sharing in Zwolle startte, was er nog geen mogelijkheid om de komst van deelscooters te reguleren. In de afgelopen periode is de Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) aangepast. Hierdoor is dit inmiddels wel mogelijk. De nieuwe APV is op 1 juli van kracht geworden. Daardoor is het verboden deelscooters op openbare plaatsen aan te bieden tenzij er een vergunning

voor is verleend. De beleids- en procedureregels voor het verstrekken van vergunningen heeft het college vastgesteld op 25 mei 2021 en wordt bekendgemaakt in week 27 (nadat de evaluatie aangeboden is aan de Raad). Nu we te maken hebben met een aanbieder die reeds actief is in Zwolle, willen we de periode tussen inwerkingtreding van het verbod en verstrekking van vergunningen (met voorschriften) zo kort mogelijk houden. Het college is voornemens direct na het zomerreces te starten met het vergunningentraject, concreet met het openstellen van de inschrijvingsmogelijkheid. Omdat het om schaarse vergunningen gaat, moeten we rekening houden met bepaalde processtappen en verwachten we dat vergunningverlening niet eerder plaatsvindt dan oktober/november 2021.

Actieplan deelmobiliteit

In oktober wordt een tweede evaluatie aan de raad aangeboden. Voor deze evaluatie wordt de opgehaalde set aan criteria gebruikt. De uitkomsten van deze evaluatie en de verkregen input van gesproken partners wordt benut bij het opstellen van het actieplan deelmobiliteit dat medio 2022 aan uw raad wordt voorgelegd. De evaluatie geeft daarbij belangrijke input voor het actieplan. De opgehaalde informatie laat zien dat werken met (deels) vaste (stallings)plekken in plaats van het huidige free floating systeem een belangrijke opdracht is om uit te werken in het actieplan. In kader van het actieplan willen we onderzoeken of dit mogelijk is en wat de consequenties voor de openbare ruimte zijn. Daarbij moet onderzocht worden aan welke inrichtingseisen de locaties moeten voldoen en waar en hoeveel plekken er gerealiseerd moeten worden zodat de deelvoertuigen op loofafstand van de gebruikers worden aangeboden. Hier ligt ook een relatie met de mobihubs die we als stad willen ontwikkelen. De ervaringen die we nu op doen met Go Sharing geven daarbij inzicht in de locaties waar de grootste behoefte is en/of waar de meeste klachten zijn.

Tot die tijd kunnen structurele problemen leiden tot aanpassingen van het verboden gebied. De kaart is in de opgestelde beleidsregel als dynamische kaart opgenomen. Dit geeft ons als gemeente de mogelijkheid om in te spelen op de grootste knelpunten in de stad.

Openbaarheid

Deze informatienota is openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer P.H. Snijders, burgemeester

mevrouw L. Bosboom, interim-gemeentesecretaris